

Telefoninterview med Jens Galschiøt

Agnese Bauman (herefter AB): Jens Galschiøt! Jeg forstår på dig, at dine kunstneriske happening-projekter tager udgangspunkt i humanismen. Jeg forstår også, at du skelner mellem 'human rights' og humanisme. Vil du forklare det?

Jens Galschiøt (herefter JG): *Ja, det er rigtigt. Jeg skelner mellem 'human rights' og filosofisk humanisme. Det er klart, at der er slægtskab mellem de to begreber. Jeg opfatter 'human rights' (menneskerettigheder) som et internationalt regelsæt. Et slags internationalt, politisk regelsæt. Kerneordet er politisk. Derimod er humanisme et filosofisk begreb (som jeg har studeret meget grundigt). Humanismen appellerer til individet, til det enkelte menneskes ansvarlighed. Så man kan sige, at jeg er inspireret af den filosofiske humanisme i mit kunstneriske virke.. Nogen kalder mig pladder-humanist (En pladderhumanist er en slags sentimental humanist)!*

AB: Hvorfor kalder man dig en pladderhumanist?

JG: *Jeg tror, at Søren Krarup ville kalde mig pladderhumanist. Søren Krarup mener, at humanismen udvikler sig til sentimentalitet, når der ikke er en instans uden for mennesket til at afgøre, hvad der er moralsk rigtigt og forkert. Altså en Gud, en religiøs dimension.*

AB: Din humanisme har altså ikke rod i det religiøse?

JG: *Nej, jeg er anti-religiøs, og jeg er ligeglad med at Søren Krarup¹⁰⁸ vil kalde mig 'pladder-humanist' (sentimental humanist). Jeg mener, at humanismen – i modsætning til den 'politiske' 'human rights'-bevægelse – bygger på det personlige engagement. Altså det enkelte menneskes reaktion over for det andet, konkrete menneske. Altså en personlig humanisme, som er dybt følt. Jeg tror ikke på Gud, men jeg mener, at man som humanist kan leve sig ind i et andet menneskes situation og handle ANSTÆNDIGT i forhold til det menneske.*

¹⁰⁸ Søren Krarup (født 3. december 1937) – dansk præst og politiker (medlem af Folketinget for Dansk Folkeparti fra 2001). I slutningen af 1990'erne kendt for sin modstand mod Danmark som multikulturelt samfund, og en voldsom modstand mod kulturradikalisme. I modsætning til flygninge- og indvandrere sætter Krarup danskheden, kristendommen og nationalismen. Han anfægter således menneskets ret til at sætte sig over gud, derfor ved opstilling af generelle menneskerettigheder har man påstået evig gyldighed og gælder alle mennesker gør disse til afguder. I april 2007 sammenlignede Krarup det muslimske tørklæde med nazisternes hagekors, en udtalelse der udspringer af Krarups opfattelse af Islam som en totalitær politisk ideologi. Fra nettet: Søren Krarup. [tiešsaiste]. [skatīts 2009, 2. maijā]. Pieejams: http://da.wikipedia.org/wiki/S%C3%B8ren_Krarup

AB: hvordan udvælger du dine kunstneriske temaer? Er det på en eller anden måde forbundet med humanismens nuværende krise og/eller står det i forbindelse med dine egne erfaringe, f.eks. din rejse til Indien?

JG: *Lad mig begynde med begyndelsen! Da jeg var ung, blev jeg i 1970'erne højskolelev på 'Den Rejsende Højskole', som var begyndelsen på Tvind-Imperiet. Under højskoleopholdet rejste vi til Indien, og man kan sige, at jeg fik et realitets-chok i Indien. Pludselig stod jeg ansigt til ansigt med mennesker, der levede deres liv i dybeste fattigdom. Jeg gentager: Dybeste fattigdom! Selvfølgelig havde jeg i skolen lært om andre lande, og jeg havde også hørt om fattigdom. Men en ting er at høre om fattigdom i en undervisningstime. En anden ting er at stå direkte over for et konkret menneske, der er i nød. Jeg var 17 år, og jeg blev dybt rystet over at stå over for hungersnød. Det var fra det øjeblik, jeg blev socialist! Jeg blev super politisk i min tankegang, og i mange år derefter brugte jeg al min tid på politik. Jeg blev medlem af en fraktion af Venstresocialisterne, som var en meget radikal, socialistisk bevægelse.*

AB: Men jeg har ellers forstået, at politik ikke interesserer dig?

JG: *Det er rigtigt. I dag! Men fra 1970'erne og frem til 1992 – jeg kan næsten sætte dato på – var jeg fuldstændig overbevist om, at man skulle arbejde politisk på at gøre verden bedre.*

AB: Hvad fik dig til at skifte mening?

JG: *Det kan jeg svare helt præcist på. Det var krigene i Jugoslavien. Det begyndte netop i 1992. Med krigene blev vi alle vidne til, at naboer begyndte at dræbe og forfølge hinanden på bestialske måde. Og hele det internationale, politiske system reagerede IKKE på de grusomme begivenheder på Balkan. Det var på det tidspunkt, at jeg mistede enhver tro på at politik kan forandre verden.*

AB: Hvad kan så forandre verden?

JG: *Det ved jeg ikke. Men for mig var politikken død, og det var alene humanismen, der blev tilbage. Som enkelt-menneske kan man forholde sig til verden ud fra en humanistisk tankegang, man kan reagere personligt, og som kunstner må man reagere personligt på det, der sker i verden. Jeg sætter altså det personlige engagement over det politiske engagement. For mig er politiken død.*

AB: Hvilken indflydelse havde det på din kunst?

JG: *Du må forstå, at der er tale om en proces, en udvikling. Min tro på politik mistede jeg i årene fra 1981 til 1992. Og i de år producerede jeg udelukkende æstetisk kunst. Du ved: skulpturer af smukke ting, skulpturer af kvinder. Den slags. Men fra 1992 og i årene frem begyndte jeg at arbejde kunstnerisk med happenings! Ikke politiske happenings, men humanistiske happenings. Jeg er humanist, ikke politiker! Det er humanismen, der er omdrejningspunktet. Med 'Min Indre Svinehund' tænker jeg på, hvordan jeg – hvordan det enkelte menneske kan lukke øjnene for de forfærdelige ting, der sker i den verden vi lever i. Og da er det ikke nok at tale om 'human rights' som et regelsæt, noget man 'politisk' må gøre noget ved. Det er den personlige handling, der tæller. Det er det, jeg mener at gøre med mine happening-projekter.*

AB. Lad mig til slut spørge dig om forholdet mellem penge og kunst. Hvor får du pengene fra? Hvem køber dine kunstværker?

JG. *Jeg har altid haft let ved at sælge min kunst. Især den æstetiske kunst. Men der var store problemer med at skaffe penge til mine happenings. Dér mødte jeg stor modstand. Da jeg begyndte med mine happenings, kunne jeg lige pludselig ikke skaffe sponsorpenge til det. Men så var jeg fræk. Et af mine internationale happening-projekter startede jeg med dækningsløse checks og kreditkort. Men i dag går det trods alt bedre. I dag har jeg købt et tidligere fabriksanlæg ved Odense, hvor jeg har 15 mand i gang med at arbejde på mine projekter. Det gælder f.eks mit nyeste projekt. 'Seven Meters'- projektet.*